

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 30 maart 2021
Portefeuille(s): Kunst en Cultuur
Portefeuillehouder(s): Touria Meliani
Behandeld door: Kunst en Cultuur, info.kunstencultuur@amsterdam.nl
Onderwerp: Steunplan kunst en cultuur

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over het steunplan van € 21,4 miljoen voor kunst en cultuur.

De culturele sector is een wezenlijk onderdeel van wie wij zijn als stad. Of je nu woont om de hoek van het Bijlmer Parktheater of het Leidseplein, of buiten Amsterdam: iedereen die deze stad bezoekt of hier woont, kan volop genieten van de culturele rijkdom van Amsterdam. Kunst en cultuur is zo belangrijk voor onze stad. Voor inspiratie, voor werk, voor onze economie, voor de aantrekkelijkheid en de bezieling van Amsterdam.

De coronacrisis duurt nu ruim een jaar en heeft de cultuursector ernstige schade toegebracht en voorgoed veranderd. Wat voor deze crisis nog zo vanzelfsprekend was, lijkt nu ver weg: een rijk en veelzijdig kunst- en culturaanbod – zo kenmerkend voor onze stad – waar heel veel Amsterdammers en bezoekers van genieten en waarmee heel veel mensen hun brood verdienen.

Inmiddels zitten we in de derde golf van besmettingen en nog steeds in een lockdown. Er zijn ook lichtpuntjes voor de sector. Er wordt gevaccineerd waardoor een langzame heropening van de samenleving en versoepeling van de coronamaatregelen dichterbij komen. De situatie in de sector is echter nijpend en het herstel vereist een lange adem, naar verwachting tot eind 2023. Veel podia, theaters en musea, veel gezelschappen, orkesten en individuele kunstenaars bevinden zich in grote financiële problemen en hebben pijnlijke beslissingen moeten nemen.

Met dit steunplan geeft het college een vervolg aan eerdere ondersteuning van de sector, maar ziet ook dat er nu meer nodig is. Alleen financiële ondersteuning is niet genoeg om de cultuursector overeind te houden en te helpen om toekomstbestendig te worden. Er is heel veel tegelijk nodig en daarom hebben we gekozen voor een breed steunplan met verschillende programmalijnen waarbij verschillende onderdelen van de gemeente en externe partners betrokken zijn (bijlage 1). Het steunplan voorziet in financiële (nood)steun, steun voor nieuwe programmering, bevordering van cultuurbezoek, het stimuleren van nieuwe samenwerkingen en het behoud van banen. Het college komt in april met een Banenplan waarin de cultuursector wordt meegenomen en waaraan vanuit het steunplan nu een bijdrage wordt geleverd.

Het steunplan richt zich op gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde culturele instellingen, broedplaatsen, makers, festivals en evenementen, en de nachtcultuur. Op deze manier kunnen we bouwen aan een nieuwe toekomst waarin kunst en cultuur weer kan bloeien in Amsterdam.

Wat staat er in het plan?

1. Financiële bijdragen voor noodsteun en projecten/programmering
 - Noodsteunregeling kunst- en cultuurinstellingen (fase 3)
 - Noodsteunregeling voor broedplaatsen (fase 2)
 - Stimuleringsregeling voor de nachtcultuur
 - Uitbreiding projectenbudget AFK ten behoeve van makers en kleinere (waaronder buurtgerichte) initiatieven
 - Evenementen (fonds en leges)
 - Extra steun voor kinderen en jongeren: MidzomerMokum en project 1624
 - Lastenverlichting voor festivals en evenementen in 2021 en 2022
 - Lastenverlichting in het kader van huurrelaties Gemeentelijk Vastgoed
 - Samenwerking met private fondsen en bedrijven
 - Mede mogelijk maken van de Maatschappij voor Behoud van Kunst & Cultuur
 - Bevorderen aansluiting op subsidieprogramma's Europese Unie
2. Werkgelegenheid
 - Banendesk Cultuur 2021-2022, onderdeel van het Banenplan
3. Cultuurparticipatie, regionaal en (inter)nationaal bezoek
 - Activeren lokaal, regionaal en nationaal cultuurbezoek
 - Duurzame bezoekerseconomie (nationaal en internationaal bezoek)
 - Aanpak Binnenstad
4. Digitale praktijk, experiment met activiteiten en openstelling
 - Kennisprogramma digitalisering, innovatie & cultuur
 - Evenementenkalender 2021
 - Experimenten met openstelling

Voor de uitvoering van dit steunplan wordt in totaal € 21,4 miljoen vrijgemaakt, bestaande uit het resterend bedrag van de gemeentelijke steunmaatregel 2020 (€ 5,7 miljoen) en de ontvangen middelen via de december-circulaire 2020 (Gemeentefonds) uit het tweede steunpakket van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de lokale cultuursector (€ 15,7 miljoen).

Noodsteunregelingen voor culturele instellingen en broedplaatsen

Het grootste deel van het gereserveerde bedrag is bestemd voor de uitvoering van de subsidieregeling eenmalige noodsteun voor culturele instellingen die in zwaar weer verkeren als gevolg van de coronamaatregelen 2021 (fase 3). Hiervoor is € 16 miljoen gereserveerd. De regeling kent twee doelgroepen:

- groep 1: culturele instellingen die een vierjarige subsidie ontvangen van de gemeente of het AFK in het kader van het Kunstenplan 2021-2024;
- groep 2: culturele instellingen die geen vierjarige subsidie ontvangen in het kader van het Kunstenplan 2021-2024, in Amsterdam zijn gevestigd, gericht zijn op het algemeen nut en die

op basis van statuten hun kernactiviteiten ontleen aan één of meer kunst- en cultuurdisciplines, en artistiek-inhoudelijke (met inbegrip van cultuureducatieve) publieksactiviteiten organiseren. Dit zijn onder meer instellingen met buurtgerichte programmering.

De regeling is zo ingericht dat de extra financiële steun daar terecht komt waar het het hardst nodig is. Dit betekent dat nadrukkelijk wordt gekeken naar de omvang van de verliezen, de mate waarin een instelling gebruik maakt van generieke en specifieke Rijksmaatregelen, en de mate waarin een instelling zelf in staat is de verliezen op te vangen (door inzet van eigen reserves), dan wel met hulp van gelieerde partijen (b.v. een steunfonds). Instellingen die een subsidie ontvangen in het kader van de regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19 (tweede aanvullend steunpakket van het ministerie van OCW), komen niet in aanmerking voor deze regeling.

Via een aparte regeling kunnen broedplaatsen die in zwaar weer verkeren als gevolg van de coronacrisis een eenmalige subsidie aanvragen.

Makers en kleinere initiatieven

Voor de groep van onafhankelijk werkende kunstenaars en makers en kleinere (waaronder buurtgerichte) initiatieven verruimen we de mogelijkheden om projecten te financieren door het budget voor projectsubsidies van het Amsterdams Fonds voor de Kunst op te hogen met € 2,0 miljoen. Op deze manier kunnen meer makers, die zwaar te leiden hebben onder de coronacrisis, (nieuwe) projecten financieren, aan het werk blijven, zich ontwikkelen en hierdoor in hun eigen levensonderhoud voorzien.

Nachtcultuur, evenementen en festivals

Ook de nachtcultuur en organisatoren van evenementen en festivals (groot en klein) hebben zwaar te lijden onder de coronacrisis. De verwachting is dat zij het langst met beperkingen door de coronamaatregelen te maken hebben. Via een speciale stimuleringsregeling kunnen nachtclubs die op regelmatige basis een cultureel programma presenteren en aan een aantal aanvullende voorwaarden voldoen, binnenkort in aanmerking komen voor een bijdrage waarmee zij – zodra dat weer mogelijk is – de culturele programmering kunnen opstarten. Op deze manier kunnen bijvoorbeeld makers, dj's en kunstenaars geboekt worden zodra de deuren weer open kunnen. Ook reserveren we extra budget ten behoeve van het evenementenfonds voor kleinschalige (en op termijn grotere) evenementen en festivals in de stad.

Organisatoren van evenementen en festivals (groot en klein) worden hard geraakt door de coronacrisis. De verwachting is dat deze sector, evenals de nachtcultuur, het langst beperkt zal worden door de coronamaatregelen. Dit leidt onder meer tot verlies van banen, het wegvallen van externe financiers en leveranciers en grote onzekerheid over toekomstige activiteiten. Om er voor te zorgen dat Amsterdammers zodra dat mogelijk is weer veilig en verantwoord kunnen genieten van grote en kleine evenementen en festivals, brengen we in 2021 (en afhankelijk van de coronamaatregelen ook in 2022) geen of slechts een deel van de leges in rekening voor vergunningsplichtige evenementen in de buitenruimte.

Overige maatregelen

Over alle andere maatregelen kunt u lezen in bijgaand steunplan waaraan niet alleen een groot aantal onderdelen van de gemeente, het AFK en amsterdam&partners een bijdrage leveren, maar waarbij we ook de krachten bundelen met de provincie Noord-Holland. De gemeente en de provincie zien dit steunplan als een belangrijke start voor een samenwerking gericht op het herstel van de cultuursector in de stad en de regio. Eveneens starten we gericht het gesprek met private fondsen en partijen in Amsterdam om samen te werken ten behoeve van het herstel van de kunst en cultuur.

Het steunplan wordt gefaseerd uitgevoerd. Met een aantal onderdelen starten we direct, een aantal andere onderdelen is nog in ontwikkeling.

Advies Amsterdamse Kunstraad

Bij de inrichting van het steunplan kunst en cultuur en de noodsteunregeling fase 3 hebben we het advies Coronasteun fase 3 van de Kunstraad (bijlage 2) betrokken. In dit advies van 10 december 2020 maar ook in eerdere adviezen wijst de Kunstraad op de enorme verliezen aan inkomsten waarmee de Amsterdamse cultuursector te maken heeft en de noodzaak van financiële ondersteuning van de sector. De Amsterdamse Kunstraad benadrukt het belang van een steunplan gericht op zoveel mogelijk onderdelen van de cultuursector en waarbij zoveel mogelijk budget bij de kunst- en cultuursector zelf terecht komt.

Voor de uitvoering van de nieuwe steunmaatregel (fase 3) door de gemeente heeft de Kunstraad de volgende prioriteiten geformuleerd:

- voortzetting kunst- en cultuureducatie in coronatijd
- stipendia individuele kunstenaars, makers, performers en artiesten
- coronasteun voor kleinschalige cultureel instellingen in de wijken.

Met de verschillende maatregelen in het steunplan hebben we – met inachtneming van het beschikbare budget – deze prioriteiten zoveel mogelijk een plek gegeven. Voor zover de coronamaatregelen dat toelaten, hebben we aandacht voor de uitvoering voor cultuureducatie in de stad en bieden we extra steun voor cultuurparticipatie van kwetsbare kinderen en jongeren in Amsterdam. We maken extra budget vrij voor makers en verbreden de doelgroep voor de nieuwe steunmaatregel (fase 3) naar de niet-gesubsidieerde cultuursector inclusief kleinschalige culturele instellingen in de wijken.

Met de uitvoering van dit plan leveren we een belangrijke bijdrage aan het behoud van de cultuursector in Amsterdam. Daarmee zijn we er nog niet. Gezien de omvang van de cultuursector in Amsterdam, de grote verliezen die geleden worden en het onzekere toekomstperspectief, kan de gemeente het niet alleen. Met dit steunplan als basis blijven we het gesprek voeren met het Rijk over extra steun voor de cultuursector en over meer mogelijkheden voor openstelling van de sector. Want alleen zo kunnen we werken aan een toekomstperspectief voor de cultuursector die van onschatbare waarde is voor onze stad.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Touria Meliani
Wethouder Kunst en Cultuur

Bijlagen

1. Steunplan kunst en cultuur
2. Advies Coronasteun fase 3, Amsterdamse Kunstraad, 10 december 2020